



V programu sodelujejo:

Godba Zgornje Savinjske doline

Ženski pevski zbor KD Bočna

Harmonikar

enota Slovenske vojske

Prapori veteranskih organizacij

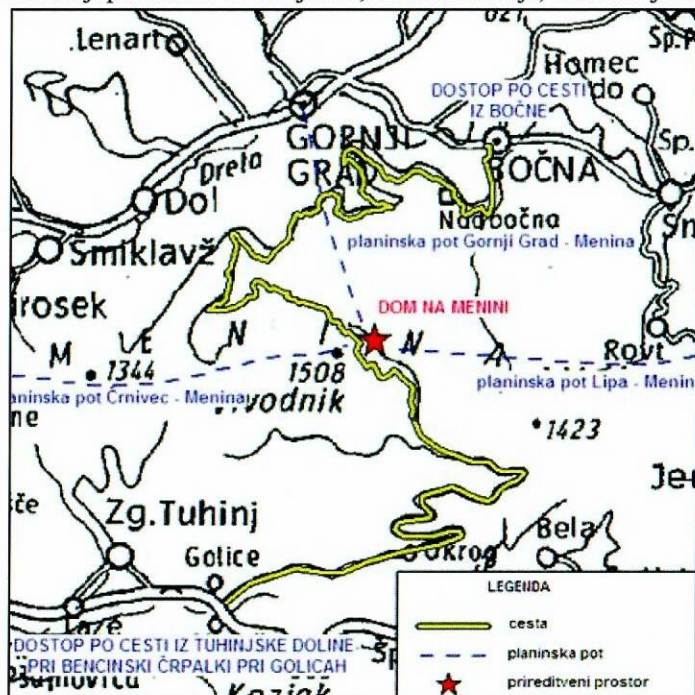
Režiserka in povezovalka prireditve:
Olga Kladnik Fajmut



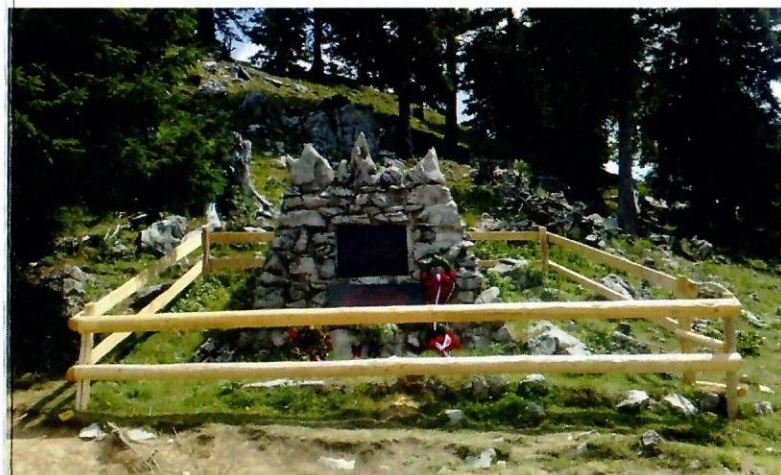
Pokrovitelj prireditve je Občina Gornji Grad



Donatorji prireditve: KLS Ljubno, Občina Nazarje, Občina Ljubno



Občine Zgornje Savinjske doline
in
sodelujoča Združenja borcev za vrednote NOB
Zgornje Savinjske doline, Celja, Kamnika in Žalca



VABIJO

na spominsko slovesnost ob

77. obletnici legendarnega preboja
iz sovražnikovega obroča na Menini planini,
80. obletnici prihoda II. grupe odredov na Štajersko
in 100 letnici rojstva Karla Destovnika-Kajuha

Prireditve bo
v soboto, 2. julija 2022,
ob 11. uri pri Planinskem domu na Menini planini

Slavnostni govornik bo
Zvone Dragan,
nekdanji veleposlanik Republike Slovenije

Legendarni preboj na Menini!

Operativni štab VI. in XI. brigade, se je po operacijah na Dolenjskem, pred hudo zimo 1944/45 vrnil na svoj operativni prostor na Štajersko. Ob izdatni podpori XIV. SS divizije Galicien, so Rosenerjevi policijski polki silovito napadli enote IV. operativne cone že na Mozirski planini in Paškem Kozjaku, vendar jim je načrt spodletel. Na vsak način so se namreč hoteli znebiti motečih partizanskih enot, da bi tako zavarovali koridor umikajoči Lorovi armadi, kvizlingom z Balkana, vojski NDH in civilnim beguncem, ki so predstavljali 400 000 glavo množico, od tega 250 000 oboroženih vojakov Vermachta.

VI. in XI. brigada z Operativnim štabom so se na poti z Dolenske premestile na Menino. V tistih dneh je na Menino prispel IV. bataljon VDV brigade, ki se je na poti s Koroške v Zasavje, priključil Operativnemu štabu in brigadama. Vsi so se znašli v obupnih vremenskih razmerah, visokem snegu in hudem mrazu na Menini planini.

Sovražna divizija jih je obkolila po Zadrecki dolini, preko Črnivca in Tuhinjske doline tesno zaprla obroč. Poveljstvo so namestile v Motniku, težko artilerijo pa v Češnjice. Težke minomete so namestili v Savinjski dolini, obroč pa zavarovali z okopi in bunkerji. Zasede so čakale po dominantnih vrhovih in zvonikih. Ognjeno povezavo so vzdrževali z oklepniki. Dva napada sta se jim izjalovila.

Dalj ko je trajalo obleganje, bolj brezupen je bil položaj na Menini. Pomanjkanje hrane, municije, mraz, sneg in neuspeli načrti izhoda iz nezavidljivega položaja ter huda telesna izčrpanost, so borce močno psihično obremenjevali in jim zniževali raven samozaupanja. Večjih bojnih naporov nebi več prenesli. Dva poskusa preboja sta se namreč ponesrečila.

Končna odločitev, da se umaknejo na vrhove Menine planine ter počakajo na napad sovražnih enot je uspel, saj so sovražnika uspeli zadrževati do noči, ko je napad prenehal.

Oskrbeli so se s hrano, poskrbeli za reševanje ranjencev, ter se pripravili na končen poskus preboja v smeri najmočnejših napadov, proti Tuhinjski dolini.

V odločilnem trenutku so vsi, že močno duševno in telesno načeti, z nadčloveško vztrajnostjo, junaštvom, tovarištvom, žrtvovanjem, zaupanjem eden v drugega in prepričljivosti komandnega kadra, vendarle zmogli prelisičiti in premagati tako močno sovražno enoto kot je bila XIV. SS divizija.

Srečno naključje in trenutna nočna nepozornost sovražnika jim je namreč omogočila, da se je skozi ozko vrzel v sovražnem obroču, brez boja in izgub iz njega uspešno izvilo okoli 450 bork in borcev, ki so se po krajšem počitku ponovno vključili v boje.

V knjigi »Past na Menini Planini« je eden od komandantov Franc Sever – Franta dosledno opisal dogodke, brezizhodni položaj in psihično stanje lačnih, izčrpanih, slabo oboroženih in ranjenih borcev, ki se jih je na trenutke že pollaščal obup in občutek nemoči, saj jih je z nenehnim granatiranjem in silovitimi napadi zagrizenih SS-ovcev sovražnik pritiskal z vseh strani in grozil z uničenjem.

Preboj na Menini planini si iz vseh opisanih in dejansko doživetih dogodkov brez pomislekov zasluži ime legendarni preboj iz sovražnikovega obroča na Menini, med 13. in 15. marcem 1945.

V trajen spomin na opisane dogodke, na padle borce in na velike žrtve preživelih se s primerno vsakoletno proslavo poklonimo spominu na ta legendarni preboj in na vse druge pomembne dogodke upora proti okupatorju na tem prostoru.

Ti pomembni mejniki upora na Štajerskem so prihod II. grupe odredov v letu 1942 na to območje, ustanovitev IV. operativne cone v letu 1943, prihod 14. divizije na Štajersko in osvoboditev Zgornje Savinjske doline v letu 1944. Ti dogodki so odločilno vplivali na razvoj osvobodilnega gibanja na območju IV. operativne cone. Zato se v tem letu še posebno spominjamo 80 letnice prihoda II. grupe odredov na Štajersko.